

Pericopa Nițavim - Legământul între Domnul Dumnezeu și poporul Israel [anul 5782]

În pericopele Nițavim și VaYelech, Moșe Rabenu încheie un legământ între poporul Israel și Adonai. Primul legământ a fost făcut la primirea Toraei pe Muntele Sinai. Acolo, după ce s-a adunat tot poporul, Hakadoș Baruch Hu i-a spus lui Moise să aducă aminte poporului Israel de tot ce El a făcut pentru popor în Egipt și la ieșirea de acolo (Exod 19:3-6). Bineînțeles că acest legământ obligă poporul evreu să asculte de vocea Domnului și să îndeplinească legământul făcut cu El. Îndeplinirea legământului va aduce poporului Israel un statut special: „... veți fi avuția mea dintre toate popoarele ... și voi îmi veți fi împărăție de cohanim (preoți) și neam sfânt” (Exod 19:5-6). Într-adevăr, tot poporul a primit cuvintele lui Moise și a răspuns: „Tot ceea ce a grăit Adonai vom face” (versetul 8). În afară de acest răspuns scurt, poporul nu și-a luat alte angajamente.

Și la producerea celui de al doilea legământ s-a adunat tot poporul. După comentariul filosofului Bahya Ibn Paquda (Spania, sec. 11) era nevoie de un al doilea legământ, fiindcă Bnei Israel au anulat pe primul când au zis „Aceștia sunt dumnezeii tăi, Israele” (Exod 32:4), adică vițelul este dumnezeul lui Israel. După Ibn Paquda, aceasta este cauza pentru care Moise s-a întors în țara Moavului să facă acest al doilea legământ. Pentru a impune mai multă autoritate acestui legământ, Moise a obligat poporul să primească acest legământ prin jurământ. În afară de asta, el a numit martori la legământ – cerul și pământul (Deuteronom 30:19) pentru că acești martori există pe vecie. Ibn Paquda spune că cerul și pământul conțin toată armata cerurilor și toată populația de pe suprafața pământului. Toți fac parte din mărturie, care există pe vecie atât pentru beneficiar cât și pentru martor. Dacă evreii își vor îndeplini legământul, vor beneficia de toate binecuvântările, chiar și din partea martorilor. Dar dacă nu vor ține mișvoturile Domnului, martorii vor fi primii care îi vor lovi: „va închide cerul și nu va mai fi ploaie, iar pământul nu-și va mai da rodul” (Deuteronom 11:17). Cu alte cuvinte, martorii nu numai vor depune mărturie, ci vor participa la răsplata lor sau la pedepsirea lor.

După cele scrise în Talmud, tractatul Sanhedrin 113:a, Adonai a păstrat trei chei. Printre ele, cheia ploii, care este folosită ca una din căile de pedepsire al poporului evreu dacă nu-și îndeplinește legământul. Adonai pedepsește Israelul prin oprirea ploilor de obicei din trei cauze: 1. Idolatrie; 2. Prostituiție; 3. Declaratori de daruri pentru săraci (cei care anunță în public daruri pentru săraci dar nu le dau). Două principii se aplică aici: primul – chiar dacă poporul va păcătui și va fi pedepsit, el se va întoarce la Dumnezeu până la urmă și își va primi răsplata. Versetul „Voi stați în ziua de astăzi” (Deuteronom 29:9/10) se înțelege că așa cum ziua se întunecă înainte, iar apoi se luminează, așa și întunericul în care vă aflați se va lumina „Adonai îți va fi o lumină veșnică și Dumnezeuul tău va fi gloria ta” (Isaia 60:19). Celălalt principiu este „tot Israelul este dator unul altuia” *kol israel arevim ze laze* כל ישראל זה לזה (Talmud, Sanhedrin 27:b). Din versetul „Voi stați ... toți oamenii din Israel” (Deuteronom 29:9/10), după ce la început s-a spus „voi toți” și versetul enumeră diferite părți ale poporului, înțelepții învață că toți sunt pedepsiți din cauza unei singure persoane. Ibn Paquda spune că și inversul este adevărat și mulțimea este salvată datorită unei singure persoane. Datorită unui singur *ṭadik* există lumea: „*Ṭadik* (cel drept) este temelul lumii” *Veṭadik iesod olam* ועדיק יסוד עולם (Proverbi 10:25).

Noul legământ pe care l-a făcut Moise a fost făcută cu martori și prin jurământ. Din această cauză ea obligă nu numai generația care a participat la legarea legământului, ci și generațiile care vor veni „Nu numai cu voi închei eu acest legământ și acest jurământ ... cu aceia care nu sunt aici cu noi astăzi” (Deuteronom 29:14-15). Ibn Paquda explică că se poate încheia un legământ cu generații viitoare, deoarece tatăl este rădăcina, iar fiii sunt ramurile

care ies din rădăcină. Din această cauză rădăcina poate prin jurământ să aducă generațiile care vor veni. Înțelepții din Talmud au comentat în midrașul Tanhuma, Yitro 11, că toate persoanele care au fost create de la început și până la sfârșitul tuturor generațiilor au participat la legământ, chiar dacă corpul încă nu se formase. Atunci sensul versetului ar fi: aceia care nu sunt aici – **corpul**, cu noi astăzi – **sufletul**. Înțelepții au mai spus că toți profeții și-au primit profeția din Sinai, dar nu li s-a dat voie să profetească până în zilele lor.

Cu toată obligativitatea de a păstra legământul, sunt unii care își închipuie că pot scăpa de pedeapsă dacă nu îl vor îndeplini. Ei susțin că *ṭadikim* (drepti) sunt mulți, iar el este doar unul singur, iar datorită lor el va scăpa. Ibn Paquda continuă că acesta susține că necazurile vin pe evrei din cauză că ei îndeplinesc Toraua (legământul) și dacă nu va ține Toraua, neevreii îl vor considera ca unul de a lor. Despre acest lucru spune Toraua imediat că această atitudine nu va reuși: „Adonai nu va voi să-l ierte”, ea îi va aduce pedepse, inclusiv *galut* (exil) pe el și pe tot poporul (Deuteronom 29:19). Doar iubirea Domnului și atașamentul față de El ne asigură viață pe pământul pe care Dumnezeu s-a jurat părinților noștri (Deuteronom 30:19). Eliberarea (*geula*) care va veni după exil depinde de *tešuva* (Deuteronom 30:1-10). De acest subiect ne vom ocupa cu altă ocazie.

Din scrieri noi învățăm, că încă din timpul creării, oamenii aveau dreptul să aleagă între bine și rău. El putea avea avantajul să aleagă să fie bun sau să fie pedepsit alegând să fie rău. Profeții, cum este Ieremia 31:30-32 sau Ezekiel 36:26-27 spun că atunci când vor veni zilele Mașiahului (Mesia), alegerea în bine va deveni naturală. [Omul se va întoarce la ceea ce era înainte de păcatul primului om, care făcea în mod natural bine și nici nu se gândea la rele.](#)